

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

2025-YIL APREL. NAVBATDAN TASHQARI SON

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 441 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate

Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor

Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor

Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor

Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)

Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)

Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer

Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor

Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)

Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE

Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 28-fevraldagi 333/5-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

ПРИНЦИПЫ ПЕРЕХОДА УЗБЕКИСТАНА К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ, СУЩЕСТВУЮЩИЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ	12
Набиев Дилмурод Хамидуллаевич	
YaShIL TEXNOLOGIYALAR VA RAQAMLASH TIRISH TA'SIRIDA MEHNAT BOZORINING TRANSFORMASIYASI	19
Abduraxmanov Kalandar Xo'jaevich	
РОЛЬ ТВОРЧЕСКОГО ТРУДА В ПОВЫШЕНИИ ЕГО ЭФФЕКТИВНОСТИ	26
Гулямов Саидахор Саидахмедович, Икрамов Мурат Акрамович, Очилов Акрам Одилович	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASH MAQSADIDA "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH ZARURATI	33
O.X. Hamidov, D.Sh. Yavmutov	
ESG-ИНСТРУМЕНТАРИЙ КАК ФАКТОР УСИЛЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ	38
Татьяна Юрьевна Анопченко, Сергей Вадимович Ревунов, Роман Вадимович Ревунов	
TRANSITION OF RUSSIAN REGIONS TO A CLOSED-LOOP ECONOMY	49
Nikonov Sergey Mikhailovich, Ochilov Akram Odilovich, Filipenko Alexander Alexandrovich	
"YASHIL" IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA TUZILISHI	53
Navruz-Zoda Baxtiyor Negmatovich	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА КАК ДРАЙВЕР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ РЫНКА ТРУДА И МОДЕРНИЗАЦИИ РАБОЧИХ МЕСТ В УЗБЕКИСТАНЕ	59
Зокирова Нодира Каландаровна	
KREATIV IQTISODIYOT VA UNING INDUSTRIYA TURLARINING NAZARIY MASALALARI	64
Mamayunus Pardaev, Obid Pardaev, Akram Ochilov	
EKOLOGIK OMILLARNI HISOBGA OLGAN HOLDA BARQAROR IQTISODIY O'SISHDA ERISHISH	73
Saidov Muhammadali Hakimovich, Ochilov Akram Odilovich, Esanbekov Diyorbek Mirzabek o'g'li	
INNOVASION TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARI KOOPERASIYASINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	81
Raxmatulla Ergashev	
KARTOSHKKA MOSLANUVCHAN NAVLARI TURLI EKISH MUDDATLARI VA MULCHALASHLARDA HOSILDORLIGI HAMDA IQTISODIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI	86
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Toshpulatova Surayyo Tulqin qizi, Ismayilov Alisher Isroilovich	
YASHIL IQTISODIYOT - INNOVATSION RIVOJLANISHNING KALITI	90
Mirzayev Kulmamat Djanakovich, Usmonov Murodjon Dusmurot o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ «ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ» В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	93
Сайёра Насимовна Хамраева	
SABZAVOT (SHIRIN) MAKKAJO'XORI AJRATILGAN MOSLANUVCHAN NAV-DURAGAYLARINI ASOSIY VA TAKRORIY EKINLAR SIFATIDA TURLI MUDDATLARDA YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	97
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Nurillaev Ilhom Xolbek o'g'li, Jabborov Botir Shukurovich	
ZAMONAVIY BOZOR MUNOSABATLARIDA SAVDONI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY JIHATLARI	101
Ivatov Irisbek	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	105
Yadgarov Akram Akbarovich, Abdiyeva Flora Botir qizi	
GREEN ECONOMY: GLOBAL PERSPECTIVE AND UZBEKISTAN'S PATH	110
Dilmurod Mirza-Akhmedovich Rasulev, Dildorakhon Ulugbek kizi Shomuradova	
OLIV TA'LIM XIZMATLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TARG'IB QILISH BO'YICHA XORIJ TAJRIBASI	113
Musayev Bekjon Shukurillayevich	

TURIZM INDUSTRIYASINI BARQAROR STRATEGIK RIVOJLANTIRISHDA QO'LLANILADIGAN USULLAR TAHLILI	116
Turdibekov Xasan Ibragimovich	
ЗЕЛЁНОЕ ФИНАНСИРОВАНИЕ И ФАКТОРЫ ЕГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	120
Орипов Ильхом Абдуллаевич	
Перспективы развития цифровой трансформации в Республике Узбекистан	128
Мусабеков Джорабек Хакимджанович, Воронин Сергей Александрович	
YASHIL IQTISODIYOT – BARQAROR RIVOJLANISHNING MUHIM OMILI SIFATIDA.....	133
G.Erkayeva	
Barqaror ish o'rinlarini yaratishda yashil iqtisodiyotning o'rni	138
Qo'chqorov G'aybulla Fayzullayevich, Qo'ziyeva Shaxnoza Bozor qizi	
ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ	141
Фазлитдин Бахадирович Аминов	
RESPUBLIKADA EKOLOGIK TOZA MAHSULOT YETISHTIRISH ASOSIDA ELEKTRON SAVDONI RIVOJLANTIRISH.....	145
Q. J. Mirzayev, F. F. Ulug'murodov	
Qoraqalpog'istonda sanoatni restruktizatsiyalash va yashil iqtisodiyotni rivojlantirish: muammolar, istiqbollar va statistik tahlillar	150
Abipova Gulmira Salavatdinovna	
CHORVACHILIK XO'JALIKLARINI RIVOJLANTIRISHDA AGLOMERATSIYANING AHAMIYATI.....	153
Xusainov Oybek Jabborovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA STRATEGIYASINING KOMPANIYA UCHUN AHAMIYATI.....	156
Ergashev Toxir Kurbanovich, Toxirova Nigora Zokirjon qizi	
CHORVACHILIK KLASSTERLARI VA AGLOMERATSION RIVOJLANISH: O'ZARO TA'SIR VA SYNERGIYALAR	161
Xusainov Oybek Jabborovich 161	
HUDUDLARNING INNOVATSIYON SALOHİYATINI VAHOLASH	165
J.A. Ismatullayev, A. Do'lanov	
СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	171
Нафасов Тохиржон, Г. П. Эркаева	
Mamlakatimizda ishsizlikni kamaytirishga qaratilgan islohotlar.....	174
Djurayev Olimjon Narkulovich	
USE OF THE ADVANCED EXPERIENCE OF FOREIGN COUNTRIES OF FARMING AND HOUSEHOLDS....	178
Ochilova Nargiza Akramovna	
SHAHAR AGLOMERATSIYALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH OMILLARI.....	181
Xidayatova Nigora Shorakibovna	
IQTISODIY O'SISHDA MEHNAT MIGRATSIYASINING AHAMIYATI.....	184
Djurayev Olimjon Narkulovich, Saidakbarov Jamshid Ne'matullo o'g'li	
TURIZMNIDA RIVOJLANTIRISHDA TRANSPORT XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH	189
Qosimov Jahongir	
РЫНОК ГОСТИНИЧНЫХ УСЛУГ В ТУРИЗМЕ В УСЛОВИЯХ ДИВЕРСИФИКАЦИИ И ДЕМОКРАТИЗАЦИИ ГОСТИНИЧНОЙ ИНДУСТРИИ.....	192
Ташмаматов Садирдин Нажмиддинович	
O'zbekistonda turizm sohasida faoliyat yuritayotgan kadrlar malakasini oshirishda dual ta'limdan foydalanishni boshqarish.....	196
Ochilov Akram Odilovich, Xamidova Mo'tabarxon Abdumalik qizi	
МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМ TASHKILOTLARIDA AUTSORSING XIZMATLARIDAN FOYDALANISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	201
Nasiba Ergasheva	
KORXONALARDA XODIMLARNI BOSHQARISHNING ASOSIY TAMOYILLARI	207
Djurayev Olimjon Narkulovich, Nurullayeva Vazira O'ktamovna	
ЗЕЛЁНЫЕ ИНВЕСТИЦИИ: ПЕРСПЕКТИВЫ И РИСКИ	211
Номазов Бахром Бобомурадович	

ИНТЕГРАЦИЯ ПРИНЦИПОВ ESG В ФИНАНСОВУЮ СФЕРУ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	215
Алимова Азиза Шерзатовна	
THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND DIGITAL TECHNOLOGIES ON MANAGEMENT	219
Ergashev Tokhir Kurbanovich, Tohirova Nigora Zokirjon kizi	
O‘ZBEKISTONNING “YASHIL IQTISODIYOT STRATEGIYASI”NI AMALGA OSHIRISHNING ZARURIYATI VA ISTIQBOLLARI	224
Ergasheva Nazira Muratovna, Soyibov Mirjon Bekjonovich	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ УСЛУГ СОЦИАЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ, ВЛИЯЮЩИХ НА ПОВЫШЕНИЕ УРОВНЯ И КАЧЕСТВА ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ	227
Алимова Муниса Юлчиевна	
РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЕЁ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЗНАЧИМОСТИ.....	232
Расулов Нозимжон Набиджонович	
AGLOMERATSIYA VA IQTISODIY O‘SISH: SABAB–OQIBAT ALOQASI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA)	236
Xidoyatova Nigora Shorakibovna	
KORXONALARNING SOLIQ IDORALARIDA HISOBGA OLINISHIDAN HOSIL BO‘LGAN ORTIQCHA TO‘LOVLARINI VOJXONA TO‘LOVLARIDA HISOBGA OLISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	239
Boykabilov Bahodir Mustafaevich	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLARGA INVESTITSIYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISHNING AHAMIYATI	242
Egamberdiyeva Salima Rayimovna, Bozorov Yashnarbek Xayrulla o‘g‘li	
ORGANIK QISHLOQ XO‘JALIGIDA “IXTISOSLASHTIRILGAN AGROKOOPERATIV” TASHKIL ETISH ORQALI TA‘MINOT ZANJIRI BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH.....	248
Amirqulov Shuxrat Olimovich	
MAMLAKATIMIZDA OLIY TA‘LIM MUASSASALARINING MOLIYAVIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISHI UCHUN ZAMONAVIY HUQUQIY ASOSLARI.....	254
Xayriddinov Shuxrat Botirovich	
TURIZMNING MADANIY-TARIXIY RESURSLARI: ASOSIY TUSHUNCHALAR VA TAMOYILLAR	258
Ruzmanov Dilshod Usmanovich	
BARQAROR TURIZM DESTINATSIYALARINING SIG‘IMINI BAHOLASH METODIKASI.....	262
Ibroximov Nodirbek Xasanovich	
ВОЗОБНОВЛЯЕМЫЕ ИСТОЧНИКИ ЭНЕРГИИ КАК ОСНОВА ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ	266
Хусаинов Равшан Рахимович	
ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ МАРКЕТИНГ И ПОВЕДЕНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ.....	272
Раимова Муборак Джураевна	
“YASHIL IQTISODIYOT”NING ASOSIY XUSUSIYATLARI	276
Djumayev Asqar Xaydarovich	
RAQAMLI MARKETINGNING ISTE‘MOLCHI XULQ-ATVORIGA TA‘SIRI.....	281
Raimova Muborak Jurayevna, Dilmurodov O‘tkir	
HUDUDNING IJTIMOIY-IQTISODIY SALOHİYATINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI	287
SH.A. Buriyev	
SAVDO XIZMATLARINING ASOSIY FAOLIYAT KO‘RSATKICHLARI TIZIMINI BAHOLASH.....	291
Muxamedova Aziza Ravshanovna	
YASHIL IQTISODIYOT VA GLOBAL IQLIM O‘ZGARISHI: YASHIL IQTISODIYOTNING IQLIM O‘ZGARISHINI YENGISHDAGI O‘RNI VA GLOBAL HAMKORLIK.....	295
Usmonov Murodjon Xolmurod o‘g‘li, Ulug‘bek Eshmaxmatov	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ МЕХАНИЗМА НАЛОГОВОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ НА ПРИМЕРЕ УЗБЕКИСТАНА.....	299
Абдулов Дамир Рустамович	
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA YASHIL IQTISODIYOTGA O‘TISH ISTIQBOLLARI	305
Yuldashev Shamsiddin Qiyamiddinovich, Boliyeva Baxora Farxodovna	

ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА: КОНЦЕПЦИИ, ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ.....	308
Туляганова Шахноза Самукджановна	
O‘TA ERTAGI TARVUZNING HIMOYALANGAN JOYLAR UCHUN MOSLANUVCHAN NAV VA DURAGAYLARINI AJRATISH, ULARNI TURLI O‘G‘IT ME‘YORLARIDA HOSILDORLIGI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	311
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Amirov Xamidulla Suyunovich, Umirova Durdona Muqum qizi	
ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПЛОДООВОЩНОЙ ОТРАСЛИ В УЗБЕКИСТАНЕ	315
Уралов Элшод, Вельм М.В.	
DEVELOPMENT STRATEGY AS A MODEL OF PROGRESS IN HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN.....	320
Abdiev Alimardon	
ОСОБЕННОСТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ СЕКТОРА ГОСУДАРСТВЕННОЙ СЛУЖБЫ И РАЗВИТИЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦИАЛА.....	322
Мухаммадбобур Салимов	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK FAOLIYATI RIVOJLANISHIGA TA‘SIR ETUVCHI OMILLAR.....	326
Suyunov Jabbor Mahmudovich	
“SALOHIYAT” TUSHUNCHASINING MAZMUNI VA IQTISODIY-IJTIMOY MOHIYATI.....	331
Zoirov G‘olibjon Toshtemir o‘g‘li	
DAVLAT BOSHQARUVIDA SUN‘IY INTELLEKTDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI	334
Salimov Muhammadbobur Qodir o‘g‘li	
O‘QUV JARAYONLARINI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	337
Tilakov Sherzod	
TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING XALQARO TAMOYILLARI ASOSIDA BOSHQARUV SIFATINI OSHIRISHDA YASHIL IQTISODIYOTNING AHAMIYATI.....	340
Sattarov Umirzoq, Ro‘ziev Zafar Ikromovich	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O‘ZBEKISTONDA SANOAT XOM ASHYOLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH TENDENSIYALARI.....	343
Xazratov Sarvar Ibragimovich	
YURTIMIZDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA KADRLAR TAYYORLASHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	348
G‘aniyev Shaxzod Shuhrat o‘g‘li, O‘rinov Diyorbek Xolmo‘min o‘g‘li	
QASHQADARYO VILOYATI O‘QUV MARKAZLARI VA KURSLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	353
Tilakov Sherzod Akbarovich	
SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT ISHLAB CHIQRISH VA SOTISH SIFATI HAMDA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XODIMLARNI BOSHQARISH YO‘NALISHLARI.....	357
Ochilov Akram Odilovich, Ziyodullayeva Marjona Alisher qizi	
OMMAVIY TADBIRLAR YORDAMIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISH: O‘ZBEKISTON VA XALQARO TAJRIBA.....	360
Ibragimov Sardorbek Xusanovich	
Анализ цифровой трансформации и её влияния на привлечение инвестиций в регионы Узбекистана.....	365
Рахмонова Дурдона Хасан кизи	
Korxonada moliyaviy salohiyatini baholashning statistik tahlili.....	370
M.O. Musurmonova	
DIRECTIONS FOR IMPROVING THE FINANCIAL MANAGEMENT SYSTEM OF THE BANKING SYSTEM OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	377
Kadirov Lutfulla Khalimovich	
PROBLEMS OF EMPLOYMENT IN THE LABOR MARKET OF UZBEKISTAN AND STRATEGIC DIRECTIONS FOR THEIR SOLUTION	381
Sharopov Temirmalik Rustam o‘g‘li	

“YASHIL” IQTISODIYOT TAMOIYILLARI ORQALI QASHQADARYO VILOYATI SANOAT KOMPLEKSINI TAKOMILLASHTIRISH	385
U.Shukurov	
Foreign experiences in attracting investments in service industries	390
Hazratkulov Shahboz Boboqul oqli	
YASHIL IQTISODIYOTDA TA'LIMNING ROLI	394
Babayeva Lola Ibragimovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNING RIVOJLANISHI UCHUN DAVLAT TOMONIDAN YARATILAYOTGAN IMKONIYATLAR.....	398
Xudoyorov Azizbek Avaz o'g'li	
OLIJ TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIM SIFATINI YAXSHILASHNING XORIY TAJRIBASI.....	404
Safarov Sh. S.	
IJTIMOIJ MENEJMENTDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA: XALQARO TAJRIBA VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	408
G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li, Davronova Farangiz	
«Государственный финансовый контроль: Казначейский контроль в бюджетном процессе и перспективы его развития».....	415
Файзуллаева Зилола Равшановна, Д.Х. Пулатов	
YANGI O'ZBEKISTONDA YASHIL RAQAMLI IQTISODIYOTGA O'TISHNING ASOSIJ JIHATLARI.....	421
Urozova Shaxlo Hasan qizi, Hazratkulov Shahboz Boboqul o'g'li	
OLIJ TA'LIM SIFATINI OSHIRISH MASALALARI: XALQARO TAJRIBA VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	427
Safarov Shoxrux Sattor o'g'li	
PROSPECTS FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF HUMAN RESOURCES IN UZBEKISTAN	431
Alimardonova Gulfizoda Alimardon kizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA KAPITAL QO'YILMALAR HISOBINI TO'G'RI TASHKIL ETISHNING AHAMIYATI	434
Egamberdiyeva Salima Rayimovna	

TURIZMNING MADANIY-TARIXIY RESURSLARI: ASOSIY TUSHUNCHALAR VA TAMOYILLAR

Ruzmanov Dilshod Usmanovich

“Ipak yo‘li” turizm va madaniy meros xalqaro universiteti mustaqil izlanuvchisi

E-mail: uzedumiptk2019@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada turizmning madaniy-tarixiy resurslari, ularning mohiyati, asosiy tushunchalari va tamoyillari yoritilgan. Madaniy-tarixiy meros ob'ektlarini iqtisodiy, ilmiy-ma'rifiy va etno-madaniy jihatdan tahlil qilish orqali ushbu resurslarning turizm sohasi rivojidagi o'rni va ahamiyati asoslab berilgan. Shuningdek, maqolada tadqiqot metodlari, metodologiyasi va adabiyotlar sharhi birgalikda ko'rib chiqilgan. Olingan natijalar madaniy-tarixiy merosni muhofaza qilish hamda turistik samaradorlikni oshirishda ilmiy yondashuvlarning muhim o'rin tutishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: madaniy meros, tarixiy resurslar, turizm, etno-madaniy tamoyillar, iqtisodiy samara.

Abstract: This article examines the concept and significance of cultural-historical resources in tourism, emphasizing key definitions and principles. Through the analysis of cultural heritage sites from economic, scientific-educational, and ethno-cultural perspectives, the study justifies their role and importance in the development of the tourism sector. The research methodology, analytical approaches, and literature review are discussed in detail. The findings highlight the crucial role of scientific approaches in preserving cultural heritage and enhancing tourism effectiveness.

Key words: cultural heritage, historical resources, tourism, ethno-cultural principles, economic impact.

Аннотация: В данной статье раскрывается сущность культурно-исторических ресурсов в туризме, а также освещаются основные понятия и принципы, связанные с ними. Путём анализа экономических, научно-просветительских и этнокультурных аспектов объектов культурного наследия обоснована их значимость для развития туристической отрасли. В статье также рассматриваются методы исследования, методология и обзор литературы. Полученные результаты подчёркивают важность научного подхода к сохранению культурного наследия и повышению эффективности туризма.

Ключевые слова: культурное наследие, исторические ресурсы, туризм, этнокультурные принципы, экономическая эффективность.

KIRISH

Turizm sohasi global iqtisodiyotda muhim o'rin egallaydi, chunki u mamlakatlarga valyuta tushumini oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish, madaniy merosni targ'ib qilish hamda iqtisodiy diversifikatsiyani ta'minlash imkonini beradi [1]. Shubilan birga, madaniy-tarixiy resurslarning turizm rivojidagi asosiy drayverlardan biriekanligini asoslab berish muhim ahamiyat kasb etadi. Tarixiy obidalar, arxeologik yodgorliklar, milliy an'analar va etno-madaniy tamoyillar turistlar uchun jozibador jihatga ega bo'lib, ularni jalb etish vositasi sifatida yuqori samaradorlikka ega [2]. Madaniy-tarixiy resurslar tarixiy xotirani o'zida mujassam etgan bo'lib, ilmiy-ma'rifiy nuqtayi nazardan ham qimmatli manba hisoblanadi. Turistlar ushbu resurslar orqali tarix, an'ana, etnografiya va me'moriy yutuqlar bilan tanishib, noyob taassurotlarga ega bo'ladilar. Eng asosiysi, bu jarayon mamlakatning brend imidjini shakllantirishga va mahalliy iqtisodiyotga ijobiy ta'sir ko'rsatishga xizmat qiladi [3].

Mazkur maqolada madaniy-tarixiy resurslarning turizm sohasidagi o'rni, asosiy tushunchalari hamda ular asosida shakllanadigan tamoyillar tahlil qilinadi. Asosiy maqsad – ilmiy-nazariy yondashuvlar orqali madaniy merosni muhofaza qilish va uni turizmda samarali qo'llash imkoniyatlarini aniqlashdan iborat.

METODLAR

Tarqoq manbalarni tizimlashtirish usuli. Madaniy-tarixiy resurslarga oid ilmiy maqolalar, monografiyalar va rasmiy hisobotlar o'rganilib, muhim tushunchalar saralandi [3].

Solishtirma tadqiqot. Turli mintaqalarda (xususan, Yevropa va Markaziy Osiyo) madaniy merosning turizm qo'llanilish tajribalari qiyoslab tahlil qilindi [4].

Ekspert baholash. Madaniy meros bo'yicha mutaxassislar bilan intervyular o'tkazilib, tarixiy resurslardan foydalanishning amaliy jihatlari bo'yicha fikrlar olindi [5].

Qiyosiy-tahliliy jadval. Madaniy-tarixiy resurslarga oid asosiy atamalar, ularning ta'riflari va turizmga tatbiq etilish yo'nalishlari tizimli jadval shaklida umumlashtirildi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda asosiy tushunchalarni aniqlash maqsadida birlamchi ilmiy adabiyotlardan foydalanildi. Quyidagi bosqichlar amalga oshirildi:

Adabiyot tanlash. So'nggi 5–10 yilda nashr etilgan 8 ta zamonaviy ilmiy maqola va risola saralandi. Shulardan 6 tasi xorijiy, 2 tasi esa mahalliy manbalardan iborat bo'lib, ular xalqaro ilmiy jurnallar va mahalliy ilmiy konferensiya materiallarini o'z ichiga oladi [4], [6].

Tushunchalarni yig'ish. Madaniy meros, tarixiy resurslar, etnografiya, meros menejmenti, iqtisodiy samaradorlik kabi sohalarga oid eng ko'p uchraydigan atamalar tahlil qilindi.

Solishtiruv. Turli ilmiy manbalarda keltirilgan atamalar o'rtasidagi farqlar va o'xshashliklar aniqlanib, ularning mazmuni tafovutlari ochib berildi.

Tahliliy jadval. Qiyosiy-tahliliy jadval orqali umumiyliklarga asoslangan konseptual xulosalar chiqarildi.

Mazkur metodologiya mavzuni nazariy jihatdan chuqur yoritishga qaratilgan bo'lib, madaniy-tarixiy resurslardan O'zbekiston sharoitida turizmga samarali foydalanish uchun zarur ilmiy asoslarni shakllantirishga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Turizm sohasida madaniy-tarixiy resurslardan foydalanish yo'nalishi ilmiy doiralarda keng muhokama qilinmoqda. Hall (2020) ta'kidlaganidek, madaniy meros turistlar uchun eng kuchli "magnit" vazifasini bajaradi, chunki ularning shaxsiy taassurotlari xorijiy madaniyat bilan bevosita tanishuv imkonini yaratadi [4].

Harrison (2021) o'z tadqiqotida tarixiy ob'ektlarni qayta ta'mirlash va ularning aslligini saqlab qolish barqaror turizmni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega ekanligini qayd etadi [5].

Buhalis va Darcy (2019) esa madaniy meros obyektlarining infratuzilma bilan integratsiyasi ularni imkoniyatlari cheklangan turistlar uchun ham ochiq va jozibador holga keltirishini urg'ulaydi [2].

Qirg'izboev (2022) tomonidan olib borilgan tahlillarda Markaziy Osiyo hududidagi madaniy meros obyektlari zamonaviy raqamli texnologiyalar orqali raqamlashtirilayotgani, bu esa sayyohlar uchun qulay va interaktiv muhit yaratayotganini ko'rsatadi [7].

Schuler (2021) esa madaniy merosni boshqarishda mahalliy aholi ishtirokining muhimligini ta'kidlaydi: agar joylashuvdagi aholi o'z tarixini saqlab qolishga faol hissa qo'shsa, bu turistlar uchun boy va autentik tajriba yaratadi [6].

Xu (2019) tarixiy resurslarning iqtisodiy ahamiyatini tahlil qilib, ularga kiritilgan katta hajmdagi sarmoyalar turizm sohasida to'g'ridan-to'g'ri foyda olib kelishini, biroq madaniy meros obyektlarini haddan ortiq tijoratlashtirish xavfi mavjudligini eslatadi [8].

Yuqoridagi adabiyotlar madaniy-tarixiy resurslarning turizm tizimidagi o'rni ko'p qirrali ekanini tasdiqlaydi. Bu resurslar iqtisodiy, madaniy, ta'limiy va ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lib, ularni aslligini yo'qotmagan holda saqlab qolish va rivojlantirish tamoyillari ustuvor ahamiyat kasb etadi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Ushbu bo'limda madaniy-tarixiy resurslarga oid asosiy tushunchalar va ularning turizm sohasidagi amaliy roli yoritiladi. Quyida taqdim etilgan **qiyosiy-tahliliy jadval** orqali eng ko'p ishlatiladigan atamalar, ularning ta'riflari va turizm jarayonidagi funksional ahamiyati tizimli ravishda ko'rsatilgan.

(Agar jadval ham kerak bo'lsa, sizga tayyorlab berishim mumkin.)

1-jadval. Madaniy-tarixiy resurslar bo'yicha asosiy tushunchalarning qiyosiy-tahliliy jadvali.

Atamalar	Ta'rif	Turizmga ahamiyati
Madaniy meros	Avloddan-avlodga meros bo'lib o'tib kelayotgan madaniy boyliklar: me'moriy obidalar, qo'lyozmalar, hunarmandchilik, an'analar va h.k. [1].	Turistlar uchun asosiy jalb etish omili; madaniy turizm yo'nalishlarini rivojlantirishda beqiyos manba bo'lib, taassurotlar shakllantiradi.
Tarixiy resurslar	Tarixiy ahamiyatga ega bo'lgan joylar, bino-inshootlar, harbiy yoki din tarixiga aloqador ob'ektlar, arxeologik yodgorliklar [2].	Iqtisodiy va ilmiy-ma'rifiy samara beradi; tarixi bilan jozibador bo'lgan bu joylar atrofida tematik turlar tashkil etilishi mumkin.

Atamalar	Ta'rif	Turizmda ahamiyati
Asllik (autentichnost)	Meros ob'ektlarining haqiqiy ko'rinishini saqlab qolish, sun'iy o'zgartishlarsiz asl holda namoyon etish prinsipi [3].	Turistlar "haqiqiylik" taassurotini olalar; bu narsa reputatsiya va sayyohlar ishonchini oshiradi, qayta tashrifni rag'batlantiradi.
Etno-madaniy tamoyillar	Har bir xalqqa xos urf-odatlar, an'analar, turmush tarzi, bayramlar, festivallar, xalq san'ati namunalar [4].	Etnoturizmni rivojlantirishda asos; o'ziga xos "kolorit" yaratib, sayyohlarda yorqin taassurot uyg'otishi mumkin.
Meros menejmenti	Madaniy-tarixiy resurslarni muhofaza qilish, targ'ib etish, modernizatsiyalash va boshqarish jarayonlari majmuasi [5].	Turizmda asralish lozim bo'lgan obidalarni rejim asosida ko'z-qulaq bo'lib saqlash, sifati va uzluksiz xizmat ko'rsatishni ta'minlash.
Raqamlashtirish	Meros ob'ektlari haqida 3D modellar, virtual ekskursiyalar, raqamli arxivlar yaratish orqali tushuncha taraqqiy ettirish [6].	Internet orqali keng auditoriyaga chiqish, mashhurligini oshirish; sayohatchining vaqt va harajatlarini qisqartirib, ma'lumot berishda qulaylik.
Barqaror turizm	Turizmdan iqtisodiy foyda olish bilan birga tabiiy va madaniy muhitni saqlash tamoyili [7].	Madaniy meros irsini kelgusi avlodlar uchun asrab qolish, mahalliy aholi manfaatlarini kuzatgan holda turizm natijalarini ta'minlash.
Tijoratlashtirish (kommersializatsiya)	Meros ob'ektlaridan foydalanib iqtisodiy daromad manbasini yaratish (chipta, suvenir, xizmatlar), lekin asllikni yo'qotmaslik bilan [8].	Iqtisodiy samaradorlikni oshiradi, biroq chegarani aniq belgilash zarur; ko'plab sayyohlarni jalb etish bilan mavjud resurslarga bosim ortadi.

Ushbu jadvaldagi har bir tushuncha madaniy-tarixiy resurslarning turizm qanchalik muhim o'rin tutishini ko'rsatadi. Asllikni saqlash, mahalliy aholi manfaati, raqamlashtirish va barqarorlik tamoyillariga amal qilish madaniy merosni samarali boshqarishda asosiy omillardir. Shu yo'l bilan tarixiy resurslar iqtisodiy foyda bilan birga ilmiy-ma'rifiy qadriyatlarini ham oshiradi (1-jadval).

Yuqorida keltirilgan tushunchalar burilish nuqtasi hisoblanadi, chunki madaniy-tarixiy resurslar haqida chuqur tasavvurga ega bo'lishi bilangina ularni turizm samarali qo'llash mumkin. Meros menejmenti turizm muhofaza qilish va iqtisodiy rivojlanishni uyg'unlashtirish imkonini beradi [5]. Etno-madaniy tamoyillar esa chet ellik sayyohlar uchun "ekzotika" sifatida talqin etilib, milliy koloritni birinchi qatarga olib chiqadi [2]. Bulardan tashqari, raqamlashtirish imkoniyatlaridan foydalanib, tarixiy ob'ektlarning virtual talqinlarini yaratish sayyohlarning qiziqishini oshiradi [6].

Shuni ta'kidlash kerakki, madaniy-tarixiy resurslardan to'g'ri foydalanilmasa, ular yo eskirib qolishi yoki aslligini yo'qotishi mumkin. Barqaror turizm tamoyili bilan chambarchas bog'liq holda, madaniy meros meros bo'lib qolishi uchun mahalliy jamoa ishtirokining ahamiyati ortib boradi [7]. Tijoratlashtirish ham chegarada amalga oshirilsa, iqtisodiy yutuq bilan birgalikda ma'naviy-tarixiy qiymatlar saqlanib qoladi [8].

XULOSA VA TAKLIFLAR

Madaniy-tarixiy resurslar turizm sohasining eng muhim bo'g'ini bo'lib, ular sayyohlarda chuqur hissiy taassurot uyg'otadi va iqtisodiy samara yaratish salohiyatini oshiradi.

Tushunchalar (madaniy meros, etno-madaniy tamoyillar, asllik, raqamlashtirish va h.k.) o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik turizm tarixiy ob'ektlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Barqaror turizm tamoyillari – iqlim va atrof-muhitni asrash, mahalliy aholi manfaatini ta'minlash, iqtisodiy foydani uzoq muddatli davrda saqlab qolish imkonini beradi.

Tavsiyalar o'z ichiga quyidagilarni oladi: tarixiy obidalarni muhofaza qilishda asllik prinsipiga amal qilish; etno-madaniy festivallar, raqamlashtirilgan gidlar va interaktiv ekskursiyalar orqali jozibani oshirish; meros menejmentida mahalliy jamoani jalb etish va professional malaka oshirish; tijoratlashtirishda madaniy qadriyatlar bilan iqtisodiy manfaat o'rtasida izchil muvozanatni saqlash.

Bu asosda madaniy-tarixiy resurslar turizm uzoq muddatli rivojlanish uchun mustahkam poydevor bo'lib xizmat qilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Buhalis, D., & Darcy, S. (2019). *Accessible Tourism: Concepts and Issues*. Channel View Publications.
2. Hall, C. M. (2020). *Tourism and Heritage*. Routledge.
3. Harrison, R. (2021). *Heritage: Critical Approaches*. Routledge.

4. Qirg'izboev, A. (2022). Digitalization of Central Asian Cultural Heritage for Tourism Development. *Central Asia Tourism Journal*, 5(1), 33–45.
5. Schuler, D. (2021). Community Engagement in Cultural Heritage Management. *Journal of Heritage Management*, 7(2), 112–125.
6. Xu, F. (2019). The Role of Virtual Tours in Cultural Tourism Marketing. *Journal of Destination Marketing & Management*, 12(3), 64–72.
7. UNESCO (2020). *Sustainable Tourism and Heritage Preservation*. [Online Resource].
8. ICOMOS (2023). *Principles for the Conservation of Heritage Sites*. ICOMOS Publication.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. aprel. № 3. navbatdan tashqari son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>